

Statenfractie Democraten 66
Mevrouw M.J.G. Spierings
Statenfractie GroenLinks
De heer T.J.J. Bouwman
Statenfractie VVD
De heer M.P.J.M. van Gruijthuijsen
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van de Statenfractie D66, Groen Links en VVD over Stank en geluidsklachten Moerdijk

Geachte,

Bij brief van 8 januari 2015, ingekomen op 8 januari 2015, heeft u schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Hart van Moerdijk vermoedt dat de stankoverlast meestal afkomstig is van ATM. ATM mag volgens haar omgevingsvergunning gedurende 2% van de tijd, wat overeenkomt met 175 uur per jaar een geuremissie van 2,8 ge/m³ in de woonkern veroorzaken.

1a. Hoe houdt u het aantal uren bij dat de geuremissie deze norm overschrijdt?

Antwoord: De geurnorm betekent dat het bedrijf gedurende 98% van de tijd een geurbelasting van maximaal 2,8 ge/m³ op de in de vergunning vastgelegde contour kan veroorzaken.

In feite wil je 100% van de tijd deze geurbelasting, maar dat is in de praktijk onhaalbaar. In gewone mensentaal: er staat altijd wel eens onvoorzien een deur open of je verwisselt een machineonderdeel en dan ontsnapt er wel eens een ongewenste emissie. Het kan ook worden veroorzaakt door variabele geuremissies en wisselende weersomstandigheden. Deze normering is gebaseerd op het landelijke geurbeleid en de daarin opgenomen richtlijnen voor normering.

Die 98%-contour is echter wel het minimum; in de bedrijfsvoering moet rekening gehouden worden met mogelijke risico's van het weglekken van emissies. In de vergunning is die 2% als rekenkundige ruimte opgenomen maar het is geen recht om 175 uur te vervuilen boven de afgesproken norm. In de vergunning van ATM is geen voorschrift opgenomen om het aantal uren bij te houden indien er sprake is van een overschrijding van de norm.

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
info@brabant.nl
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Datum

27 januari 2015

Ons kenmerk

3737186

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

A.W. van den Eng

Telefoon

(073) 681 28 41

E-mail

avdeng@brabant.nl

Bijlage(n)

-

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus, lijn 1 en 11, halte Provinciehuis, met de NS Zonetaxi en met de OV-fiets.

Indien bij een meting blijkt dat er een vervuiling is boven de afgesproken geurnorm van de 98% contour, wordt het bedrijf daar altijd op aangesproken. Wij handhaven dergelijke geurvoorschriften door het uitvoeren van emissiemetingen en het modelmatig bepalen van de geurcontour die de gemeten emissie oplevert.

Datum

27 januari 2015

Ons kenmerk

3737186

De milieuvergunning vereist bovendien van het bedrijf (periodieke) rapportages met betrekking tot geur. Sinds 2009 heeft ATM enkele malen hierover gerapporteerd. Via metingen aan de verschillende bronnen wordt de totale geurvracht van ATM in kaart gebracht. Via modelberekening wordt vervolgens de geurverspreiding in omgeving berekend bij verschillende percentielwaarden (geurcontouren). De laatste rapportage is van februari 2014 en is door de OMWB beoordeeld. Uit de geuronderzoeken blijkt dat ATM de hierboven genoemde norm niet overschrijdt.

1b. Hoe relateert u deze normoverschrijding aan de bron van de emissie?

Antwoord: Wij hebben geen normoverschrijding geconstateerd. De relatie tussen bron en ontvanger wordt zoals onder 1a aangegeven met behulp van een landelijk gehanteerd geurverspreidingsmodel bepaald.

1c. Wij achten het aannemelijk dat andere bedrijven ook een dergelijke bepaling in hun omgevingsvergunning hebben zitten. Tot hoeveel uur toegestane normoverschrijding (stank) per jaar tellen de diverse omgevingsvergunningen van de bedrijven op industrieterrein Moerdijk op?

Antwoord: Zie antwoord 1a over de betekenis van normoverschrijding. Alle geurrelevante bedrijven kennen een soortgelijke geurnormering. De geuremissies van de bedrijven mogen conform de Nederlandse systematiek van geurnormering niet bij elkaar worden opgeteld en dienen dus individueel te worden beoordeeld. Overigens wijzigt deze systematiek binnenkort zodanig dat bevoegde gezagen wel rekening moeten houden met cumulatie van geur. In de vigerende situatie is dat dus nog niet het geval.

1d. Het lijkt ons alleszins redelijk dat belanghebbenden zoals de inwoners van Moerdijk gedurende het jaar inzicht krijgen in het "verbruik" van deze toegestane aantal uren met een geuremissie boven de norm. Hoe bent u van plan dit inzicht aan hen te verschaffen?

Antwoord:

Er is geen sprake van "verbruik van uren"; zie de antwoorden op de vragen 1a, 1b en 1c.

1e. Indien u het aantal uren niet bijhoudt of niet kunt relateren aan de bron, wat is dan het nut van het stellen van een dergelijke norm?

Antwoord: In het stadium van een vergunningaanvraag wordt met een landelijk gehanteerd geurverspreidingsmodel vastgesteld of de aangevraagde geuremissie leidt tot een aanvaardbaar hinderniveau.

Als hiervan sprake is, wordt dit niveau met o.a. een 98%-geurcontour vastgelegd. Wij handhaven de ligging van deze contour. Zie ook de antwoorden op de vragen 1a, 1b en 1c.

Datum

27 januari 2015

Ons kenmerk

3737186

2. In de Statenmededeling geeft u aan wat er met de e-noses mogelijk is.

2a. Kunt u de resultaten van de 25 e-noses laten zien, bijvoorbeeld in de vorm van grafieken die de veranderingen in luchtkwaliteit tonen voor enkele notoire stankveroorzakende stoffen?

Antwoord: Ja. Er wordt thans gewerkt aan een rapport. Wij zullen u dit medio februari toesturen.

2b. Hoe kunnen belanghebbenden inzicht krijgen in de resultaten van de 25 e-noses?

Antwoord: Zie het antwoord op vraag 2a.

2c. Welke finger prints heeft u tot op heden ontwikkeld en voor welke bedrijven?

Antwoord: Wij hebben tot op heden nog geen fingerprints ontwikkeld. De functionaliteit geurherkenning is erg complex, zeker bij bedrijven waarbij sprake is van sterk wisselende bedrijfsprocessen of van grote diversiteit in geurstoffen die kunnen vrijkomen (cocktails).

2d. Indien u nog geen finger prints heeft ontwikkeld, op welke termijn verwacht u de eerste finger prints gereed te hebben?

Antwoord: Zie het antwoord op vraag 2c.

3. Bewoners steken veel van hun vrije tijd in voortdurende acties om stankhinder en geluidsoverlast in Moerdijk terug te dringen. Zij hebben echter het gevoel niet echt gehoord te worden door de instanties. Bijgaande sheet is daar een treffende illustratie van.

Het zit de Moerdijker erg hoog

Goedemiddag,

Graag even aandacht voor een kort stukje geschiedenis.

- Afgelopen dinsdagavond 23.00 uur.
- Klacht doorgegeven aan Omgevingsdienst Midden en West Brabant over lawaaioverlast.
- Binnen 5 minuten teruggebeld:

OMWB: U heeft een klacht doorgegeven.

PW: Ik ben wezen kijken. Van Dalen is met een kraan, die zelf heel veel lawaai maakt (rijp voor de sloop?) ijzerschroot op een grote berg ijzerschroot aan het lossen. Dat schroot rolt vervolgens met veel lawaai van die berg af. Dit is kilometers ver dus goed te horen.

OMWB: De klacht is bekend maar we kunnen op dit moment weinig of niets doen.

PW: Jullie hebben toch meetapparatuur van de provincie gekregen.

OMWB: Klopt maar we meten (nog) niet. Al zouden we meten dan kunnen we nog niet veel doen. In de vergunning zal wel piekbelasting mogelijk gemaakt zijn. En wie zegt nu dat dit nu geen piek is?

PW: Wat is daar voor nodig?

OMWB: Dan moeten we permanent meten en dat doen we niet. Blijf overigens steeds uw klachten doorgeven!

PW: Ik ben gekke Gerritje niet.

Leef ik in Kafkaland of gewoon in een ordelijke gemeente. Bij ATM het zelfde laken en pak maar dan last van stank en roet. Hoe kan het bestaan dat 2 bedrijven veroorzaker zijn van waarschijnlijk het grootste deel van de klachten en elke instantie onmachtig is daar wat aan te doen?

Wie verleent nu een vergunning waarvan handhaving niet mogelijk is?

Dank voor uw aandacht.

Johan van Oldenbarnevelt werd in 1547 geboren in Amersfoort onder niet erg gunstige omstandigheden. Zijn vader, Gerrit Oudenbarnevelt, was een herenboer met een vulkanisch temperament en losse handjes. In de buurt genoot hij de bijnaam 'gekke Gerritje'.

Page 14 of 15

Hart Moerdijk

Datum

27 januari 2015

Ons kenmerk

3737186

3a. Als er een klacht uit Moerdijk binnenkomt over overlast, welke acties onderneemt de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (OMWB) dan en binnen welke termijn gebeurt dit?

Antwoord: De klachtenmedewerker van de OMWB neemt telefonisch contact met de klager, dat is veelal binnen het kwartier, vraagt of de klacht nog voortduurt en stelt zo nodig aanvullende vragen. De klachtenmedewerker gaat op pad en begint zijn onderzoek op de plek van de klacht. Van daaruit wordt, bij stankklachten, op basis van de windrichting en eigen waarnemingen, nagegaan waar de geur vandaan komt. De klachtenmedewerker is gecertificeerd om met zijn/haar eigen neus geurwaarnemingen te doen en is onder meer uitgerust met apparatuur voor geluidmetingen. Daarnaast, voor stankklachten, kan hij op afstand ter ondersteuning van zijn klachtenonderzoek het e-nose-netwerk inzien en beschikt hij over een mobiele e-nose. Zo kan hij 'realtime' gegevens koppelen en raadplegen. De klachtenmedewerker stelt op basis van zijn bevindingen een rapportage op en zendt (als het veroorzakende bedrijf bekend is) zijn bevindingen aan de toezichthouder van het bedrijf. Ook het bedrijf ontvangt deze rapportage. De toezichthouder beslist of en welke vervolgactie nodig is.

3b. Op welke wijze en op welke termijn wordt in indiener op de hoogte gesteld van de afhandeling van de klacht? En wat voor soort informatie wordt hierbij verstrekt?

Antwoord: In de regel wordt direct na afronding van het klachtenonderzoek de indiener terug gerapporteerd. Soms neemt dit meer tijd in beslag omdat aanvullend onderzoek nodig is om op zorgvuldige wijze de bron van de geuremissie vast te stellen, maar er volgt altijd binnen 2 weken een

terugkoppeling naar de melder. Indien de veroorzaker eenduidig is vastgesteld, wordt de naam aan de klager terug gemeld.

Datum

27 januari 2015

Ons kenmerk

3737186

3c. In bovenstaand voorbeeld lijkt de medewerker van de OMWB niet exact op de hoogte te zijn van de geldende vergunning voor het bedrijf dat geluidsoverlast veroorzaakt. Hij weet niet zeker of piekbelastingen zijn toegestaan en ook niet hoe een piekbelasting gedefinieerd moet worden. Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat medewerkers van OMWB de indiener van de klacht van adequate informatie kunnen voorzien omtrent de normen in de vergunning en de wijze waarop deze zich verhouden tot de klacht?

Antwoord: De klacht wordt door de OMWB aangenomen, onderzocht en beoordeeld. De medewerkers die de klacht onderzoeken, zijn voldoende op de hoogte van de algemeen geldende regelgeving om dit te kunnen doen. Het is daarvoor niet nodig te beschikken over de specifieke voorschriften. Bij een geluidklacht bijvoorbeeld wordt, als de mogelijke veroorzaker is gevonden, een indicatieve geluidmeting uitgevoerd. Deze wordt achteraf door een geluidspecialist met behulp van een rekenmodel getoetst aan de geldende geluidvoorschriften.

3d. Hart van Moerdijk vertelde dat in hun beleving ernstige geluidsoverlast, in dit geval van het laden van schepen, ook 's nachts voorkomt. Welke normen zijn er opgenomen in de omgevingsvergunning van het desbetreffende bedrijf voor de toegestane geluidsproductie in de nacht?

Antwoord: In de revisievergunning van Van Dalen van 12 september 2008 met kenmerk 1445693, zijn voor het laden en lossen van schepen voorschriften opgenomen m.b.t. incidentele situaties. Deze houden in dat voor vier meetpunten op 5 meter hoogte in de kernen (a) Moerdijk en (b) Strijen en bij gevels bij woningen aan (c) de Dikkendijk en (d) de Koekoekendijk (ten zuiden van de A59) (zie kaart bijlage 1) langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus zijn bepaald, voor dag, avond en nacht, waarbij het geluidsniveau ten gevolge van bedrijfsmatige activiteiten niet meer dan 12 x per jaar verhoogd mag zijn tot de in de onderstaande tabel opgenomen dB(A).

Tabel 1. Beoordelingsniveaus in dB(A) langtijdgemiddelde

Beoord. punt	Dag 7- 19 u	Avond 19- 23 u	Nacht 23 – 7 u
a. N12	33	33	29
b. N17	28	28	24
c. W24	25	25	21
d. W47	37	37	32

In de vergunning is opgenomen dat het bedrijf een logboek moet bijhouden m.b.t. deze incidentele activiteiten.

M.b.t. de piekbelastingen (maximaal geluidsniveau) is in de vergunning opgenomen dat door bedrijfsactiviteiten ter plaatse van woningen niet meer

mag zijn dan 70, 65 en 60 dB(A) voor respectievelijk dag-, avond- en nachtperiode.

3e. Naast overlast door stank en geluid heeft Moerdijk in 2015 ook te maken gekregen met neerddwarrelende roetdeeltjes. Naar wij begrepen hebben is er nog steeds niet gecommuniceerd wie de veroorzaker was van de roetdeeltjes. Bovendien is de "waarschuwing" niet ingetrokken. Wat gaat u doen om de benodigde communicatie alsnog te verzorgen en in de toekomst beter te laten verlopen?

Antwoord:

Op 15 oktober 2014 heeft de provincie onderstaand persbericht gepubliceerd:

Datum

27 januari 2015

Ons kenmerk

3737186

ATM veroorzaker stofneerslag Moerdijk op 2 oktober

§-Hertogenbosch, 15 oktober 2014 - Uitgebreid onderzoek heeft aangetoond dat het bedrijf ATM de veroorzaker is geweest van de neerslag van stofdeeltjes in Moerdijk op 2 oktober. De Omgevingsdienst Midden en West Brabant (OMWB) trekt deze conclusie na een vergelijking van bij ATM genomen monsters met de resultaten van eerder onderzoek van monsters uit de omgeving.

Nu onomstotelijk vast staat dat ATM de veroorzaker is, richt het vervolgonderzoek van de OMWB zich op de oorzaak van het probleem en de omstandigheden waarin de uitstoot van de stofdeeltjes heeft plaatsgevonden. Dit vervolgonderzoek is nodig om vast te stellen in hoeverre ATM zich heeft gehouden aan de voorgeschreven procedures bij §ongewone voorvallen§. ATM heeft zich in ieder geval niet gehouden aan de verplichting om zelf actief openheid van zaken te geven. De provincie (als bevoegd gezag m.b.t. de milieuwetgeving) en de gemeente Moerdijk zullen ATM hierop bestuurlijk aanspreken. Volgens de GGD is er nimmer sprake geweest van risico§ voor de volksgezondheid.

Breed onderzoek

In de eerste dagen na de neerslag van de stofdeeltjes heeft de OMWB in een breed gebied gezocht naar mogelijke veroorzakers. Er zijn monsters genomen op acht verschillende locaties op en in de omgeving van het industrieterrein Moerdijk. Bij de analyse is ook gekeken naar de verspreiding van de stofdeeltjes door het gebied, in relatie tot onder meer de windrichting. Op basis van de resultaten van die onderzoeken zijn op 7 oktober verschillende monsters genomen bij ATM van partijen ijzerslib uit het productieproces van de nacht van 2 oktober. De analysesresultaten hiervan wijzen definitief ATM als veroorzaker aan.

Op 25 november 2014 hebben de gemeente Moerdijk en de provincie het volgende persbericht uitgebracht:

Datum

27 januari 2015

Ons kenmerk

3737186

**ATM heeft verbeterplan in de maak
Moerdijk/'s-Hertogenbosch, 25 november 2014 - De Provincie Noord-Brabant en de gemeente Moerdijk vinden in het TNO-rapport geen reden om hun conclusie over ATM als bron van de 'roet'neerslag te wijzigen. Een second opinion die door TNO is uitgevoerd in opdracht van ATM geeft geen definitief uitsluitel. De overheden hebben met ATM afgesproken dat het bedrijf binnenkort een verbeterplan presenteert om vergelijkbare incidenten te voorkomen en optimale milieuzorg te garanderen.**

Het TNO-rapport wijst ATM niet onomstotelijk aan als veroorzaker, maar sluit het bedrijf ook niet uit als mogelijke bron. De directie van ATM wil op basis van de beschikbare onderzoeksgegevens evenmin uitsluiten dat ATM de bron van de neerslag is.

Burgemeester Jac Klijs: 'We waarderen het gebaar dat ATM nu maakt door de inwoners van het dorp Moerdijk een tegoedbon te geven voor een autowasbeurt en een bloemetje. Oog voor de omgeving is immers topprioriteit van de overheid, maar ook van het bedrijfsleven. Belangrijker nog is dat het niet blijft bij dit gebaar maar dat het bedrijf de eigen bedrijfsvoering onder de loep neemt om in de toekomst dergelijke incidenten te kunnen voorkomen.'

Verbeterplan

ATM legt het verbeterplan ter goedkeuring voor aan de provincie (bevoegd gezag) en de Omgevingsdienst Midden en West Brabant die namens de provincie het milieutoezicht uitoefent.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

Voorzitter,

Secretaris,